

Tong yulduzi

UYDA QOLING!

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

N: 27-28 (67296-97)
2020-yil 27-iyul

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqsa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN-2010-6092

Joriy yilning 13-18-iyul kunlari 27 davlat yoshlari ishtirok etgan kimyo fanidan 54-Mendeleyev xalqaro olimpiadasi yosh o'zbek kimyogarlari uchun omadli o'tdi desak bo'ladi. Masofaviy o'tkazilgan olimpiadada yoshlarimiz munosib qatnashib, g'oliblar qatoridan o'rinn egalladilar. Jumladan, TPTI akademik litseyi o'quvchisi Mirumid Mirakbarov xalqaro olimpiadada g'alaba qozonib, shu kunga qadar kimyo fanidan

yurtimiz jamoasi qo'iga kiritgan medallar qatoriga 10-oltin medalni olib keldi. Dilshodaxon Isayeva, Rustam To'xtaboyev va TDAU akademik litsey o'quvchisi Sobirjon Omonovlar bronza medallariga munosib ko'rilgan bo'lalar, umumta'lim maktabalarining ikki nafar o'quvchisi ham bronza medalini qo'iga kirdilar.

TA'LIMDA ANAFFUS BO'L MAYDI

O'ttiz besh yillik pedagogik faoliyatim davomida «Ta'limga tanaffus bo'l maydi», degan iborani ko'p ishlatar edim. Chunki ta'limgagi har qanday tanaffus o'quvchi tafakkurida, ongida bo'shliq hosil qilishini hammamiz yaxshi bilamiz. Lekin bu so'zning tub ma'nosini butun dunyoni, jumladan, O'zbekistonni ham o'z iskanjasiga olgan «pan-demiya» davrida yanada chuqurroq angladim.

Avvallari o'quvchi o'zlashtirolmagan yoki uy vazifasini bajarmay kelganida qolib ketadigan biror mavzu hosil qiladigan bo'shliq haqida o'yagan bo'lsak, endi butun bir chorak davomida o'tiladigan dars jarayonlarining to'xtatilishi haqida gap ketmoqda edi. Agar xalq ta'limi vazirligi tomonidan o'z vaqtida kerakli qaror qabul qilinmaganida, ta'limgagi haqiqiy bo'shliq o'shanda hosil bo'lishi mumkinligini chuqur his qildim. Ana o'shanda MDH davlatlari orasida birinchi bo'lib bizning XTV tomonidan «onlayn-maktab» orqali o'quvchilarga bilim berishga oid qaror qabul qilindi va tajribali ustozlar ixtiyoriy ravishda TV orqali dars berishga taklif etildi. Ana shunday fidoyi o'qituvchilar qatori men ham TVning «Media markazi»ga bordim. U yerda ilk darslarimizni yo-zish jarayoni boshlandi. Xalq ta'limi vazirligi tomonidan bizga ko'rsatilgan e'tibor, g'amxo'rlik, eng asosisi, yaratilgan shart-sharoitlar menda o'zimga ishonch tuyg'usini shakllantirdi va sifati dars o'tishni asosiy maqsad qildim. Bu murakkab jarayonda oynayi jahon xodimlari mehrli nigohlari, qo'llab-quvvatlashlari bilan bizga yaqindan yordam berishdi. Avvaliga «Media markazi»da, keyinchalik «Prezident maktabi»da onlayn dars o'tdim. «Onlayn maktab» barchamiz uchun chin ma'noda ijod, mahorat maktabi bo'ldi. Barchamiz bir-birimizdan nimalarnidir o'rgandik. Agar barcha darslarni kuzatib, tahlil qiladigan bo'lsak, dastlabkilariga qaraganda keyingi darslarimizning maz-muni, dizayni takomillashib borganligini ko'rishimiz mumkin. Bizning kamtarona mehnatimiz davlatimiz tomonidan munosib taqdirlandi.

Pedagogik faoliyatim jarayonida juda ko'p tanlovlarda ishtirok etdim, 1998-yilda «Yil o'qituvchisi» ko'rik-tanlovining respublika bosqichida 1-o'rinni, 2010-yilda «Yilning eng yaxshi fan o'qituvchisi»

ko'rik-tanlovining respublika bosqichida 1-o'rinni, shu yili o'tkazilgan «Yil pedagogi» ko'rik-tanlovining respublika bosqichida 1-o'rinni egalladim. «Xalq ta'limi a'lochisi» bo'ldim. Hukumatimiz tomonidan «Mehnat shuhrati» ordeni bilan taqdirlardim. Onlayn dars o'tishni boshlagan dastlabki kunlarimizda Xalq ta'limi vaziri tomonidan

Bibisora HASANOVA,
poytaxtimizning Yakkasaroy tumani
xalq ta'limi bo'lim mudiri o'rinnbosari

biz bir guruhi pedagoglarga «Xalq ta'limi fidoyisi» ko'krak nishoni topshirildi. O'shanda bu mukofotning salmog'ini, mas'uliyatini yanada teranroq his qildim. Chunki bu mukofot davlatimizning bizga bildirgan ishonchi ifodasi edi. O'shanda dars jarayonlarimizni nafaqat o'quvchilar, balki butun O'zbekiston aholisi kuzatdi, tahlil qildi va munosabat bildirdi. Ularning qo'llab-quvvatlashlarini his qildim va bu menga kuch-quvvat berdi.

Yil yakuni bo'yicha barcha darslarni o'tib bo'ldik va ko'tarinki kayfiyat bilan uya qaytdik. Shu tariqa biz har qanday vaziyatda ham bir jamoa bo'la olishimizni, qiyin vaziyatlardan chiqib keta olishimizni isbotladik.

Hozir oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirish uchun tayyorgarlik ko'rayotgan abituriyentlarga onlayn repetitor maktabida test yechish usullarini o'rgatmoqdam. Bu menga o'z ustimda ishlash, eng asosisi, kasbimidan faxrlanish imkonini bermoqda.

HAR BIRIMIZNING O'Z YO'LCHIROG'IMIZ BO'LSIN

Kitobxonlik bu olam-olam sirlar dunyo-siga sayohat qilish, ma'nolar dengiziga sho'ng'ib asl javohirlarni terish demakdir. Ajdodlarimiz qalamiga mansub durdona asarlar, pandnomalar, dunyo faylasuflari yaratgan donishnomalar, bugungi kunda o'zbek va jahon adapiyotining zabardast vakillari yaratayotgan bebafo romanlar, o'imas qissalar, insonlarga turtki beruvchi, ularning akslarini ko'rsatuvchi hikoya va dramatik asarlar, latif va jozi-bador she'rlar kishilarni har tomonlama tarbiya qiladi, yuksak insoniy tuyg'ularga ega komil insong'a aylantiradi.

Bu so'zlarni shunchaki gaplarimga jimjimador ma'no berish uchun aytayotganim yo'q. Yurtimning bir dilbandi sifatida chin yurakdan, kichik bo'lsada, o'z xulosalarimga tayanib va tajribamdan kelib chiqib aytayapman.

Yurtboshimizning o'zlar ham kitobxonlikka alohida e'tibor qaratib, «Yosh kitobxon» respublika tanlovini o'z tashabbuslari bilan tashkil etdilar. Bu kitobxonlikka bo'lgan hurmat va biz yoshlarga berilayotgan imkoniyatlarning chin ma'noda boshlanishi bo'ldi. Ushbu tanlov O'zbekistonning intiluvchan, kitobga mehri baland yoshlarni birlashtirish bilan birgalikda Vatanimiz markaziy shaharlaridan yiroq chekka turmandagi badiyi asarlar nimaligini bilmay o'tayotgan ba'zi ota-onalar, kitoblarga e'tiborsiz yoshlar fikrini o'zgartirdi. Endi chekka qishloqlarda han ota-onalar farzandlarining qo'liga o'zgacha ishonch bilan kitob tutqazadigan bo'ldilar. Uch yildan buyon o'tkazilib kelinayotgan tanlovda ko'plab yoshlarimiz ishtirok etib, o'z ma'naviy dunyoqarashini shakllantirib, boyitib bormoqda. Aslida, gap tanlov sovg'asida emas, deb o'layman, chunki borgan sari yoshlarimiz orasida kitobxonlar ko'payib, do'stlik rishtalari va sog'lom raqobat vujudga keldi. Xuddi shu narsa kitobxon uchun eng muhim deb bilaman.

Nafaqat bu tanlov, balki davlatimiz rahbarining besh muhim tashabbus ichida kitobxonlikning o'mi bo'lishi ham kitobxonlikning ahamiyatini yanada oshirdi.

Bularning barchasi biz yoshlar, kelajak avlod uchun emasmi? Bizda bor imkoniyatlardan hozir foydalansmak, qachon foydalananamiz?! Bu imkoniyatlar qaysidir mammakatdag'i tengdoshimizning orzusi ekanligini unutmasligimiz va shunga munosib farzand bo'lishimiz darkor. Bu yo'lda bizga kitoblar qanot va yo'lchiroq vazifasini o'taydi. Shunday ekan, har birimizning o'z yo'lchirog'imiz bo'lsin, azizlar!

*Mahliy O'ROQOVA,
Samarqand viloyati, Paxtachi tumani
24-umumta'lim maktabi o'quvchisi,
«Yosh kitobxon – 2018» tanlovi g'olibasi*

Aziz ustozlar, o'quvchilar! Siz ham bizga yozib yuboring. «Bir kuni darsda...» nima bo'lgandi?

Daqiqalar soatlarni, soatlar kunlarni, kunlar oylar, oylar esa yillarni yetaklab kelaveradi. Darhaqiqat, iste'dodli adib G'afur G'ulomning «Vaqt» she'rida ta'kid langanidek: «Asrlar taqdiri lahzalarda hal»dir. Ana shu umrimizni belgilovchi lahzalarni qanchalik mazmunli o'tkazish bizning «mahoratimiz»ga bog'iqliq, shunday emasmi? Maktab davri bizning mana shu mahoratimizni yuzaga chiqarish uchun eng qulay imkon. Uning bag'rida kechadigan davr shunchalar uzoq (Eh-he, hali 11 yil maktabga borish kerake mi? 1-sinf o'quvchisining gapi) va shunchalar qisqaki, hattoki ko'z ochib-yumishga ham ulgurmaymiz. Bu yilgi o'quv yili ham karantin sababli juda tez o'tdi, menimcha.

Bir kuni darsda «G'oyaga qarshi g'oya, fikrga qarshi fikr» tamoyili asosida hammamiz o'zimizning kelajakda jamiyat uchun qiladigan ishlarimizni og'zaki aytishimiz va muhokama qilishimiz, bu mavzuda fikran bahs yuritishimiz kerak edi.

Hamma o'z rejalarini birma-bir bayon qila boshladi. Bir sinfdoshimiz bor edi. U darslarda unchalik faol bo'lmasa ham, darsdan tashqari holatlarda juda faol, yaxshi dugona va yaxshi do'st edi, xususan, men uchun. U ham o'z maqsadini aytdi, ya'ni u kelajakda qizlar uchun harbiy tayyorlov maktabi ochmoqchiligini bildirdi, tabiiyki, bu niyatini amalga oshira olishiga hech kim ishonmadi, fikr bildirib, munozara qilish uchun ham hech kimdan sado chiqmadi. Hattoki unga, «Sen-a!» deyishgacha ham borishdi. Ustozimiz esa dugonamning fikrini qo'llab-quvvatladi.

Oradan ko'p vaqt o'tmay, o'sha sinfdoshimiz avtohalokatda vafot etdi. Biz maktabga qaytgach yana shu mavzuni takrorladik. Hammaning kayfiyati tushkun, boisi, barchanening xayolidan o'sha, avvalgi darsimiz o'tayotgan edi.

Har kimni yonimizdaligida, hayotligida qadrlaylik, shirin so'zimizni ayamaylik. Zero, so'ngi pushaymon faqat armon tomon yetaklaydi.

**Madina
RAZZOQOVA,
Farg'on
viloyati, Bag'dod
tumanidagi
8-umumta'l'm
maktabi o'quvchisi**

Bir kuni darsda...

Maktab davrini esga olganda, har bir inson o'zgacha hislarni tuyadi.

Ayrimlar o'sha oltin davrni qadriga yetma-ganligini o'ylab, afsuslanadi ham.

O'quvchilik yillardrimizda ko'p qiziqarli voqealar bo'lib o'tgan. Litsey-internatda o'qirdim. Tarix fanidan dars o'tadigan domlamiz bo'lар edi. Ularni hammamiz yaxshi ko'rardik. Har birimizni buyuk bir inson sifatida ko'rardilar, ko'ngli qorday oppoq, mehribon o'qituvchi edilar. Darsni turli hazil-mutoyibalar bilan o'tardilar va bu bilan o'z fanini sevdirolgan ustoz edilar. 1-aprel – Hazil kuni Rayhonoy ismli dugonam bilan mana shu domlaga haddimiz sig'ib hazil qilmoqchi bo'ldik. Dars boshlanganiga 5-10 daqiqa bo'lganda, tashqariga chiqib kelish uchun ruxsat so'radi. Ruxsat berdilar. Qaytib kirganimizda domlani ilmiy bo'lim mudiri xonasiga zudlik bilan chaqirayotganini aytib, aldadik. Domla tezlikda chiqib ketdilar. Dugonam bilan natijasini kutib o'tirdik. Sinfdoshamiz ham domlani aldaganimizni

bilishmasdi. Domla tezda qaytdilar. Hech narsa bo'lmaganday jiddiy edilar. Kayfiyat-lari ham o'zgarmagandi. «Borsam, zavuch xonasida yo'q ekan», dedilar. Biz dugonam bilan indamay bir-birimizga qarab oldik. Yolg'onimiz o'xshamay qoldi, domlamiz chuv tushmadik, deb o'yladik. Dars oxirlab qoldi. Eshik qiya ochiq edi. Bir mahal domla eshikka qaradi va «Kim?» dedi. Qiya ochiq eshik ortida kimdir chaqirganini bildik. Domla eshikdan tashqariga chiqib, eshikni yopib olib kim bilandir gaplashdi va qaytib kirdi-yu, dugonam bilan meni direktor xonasiga zudlik bilan chaqirganini aytди. Tamom, deb o'yladim. Bu ishimiz direktorga yetib borgan bo'lsa, endi bizni litseydan haydaydi, deb qo'rqib ketdim. O'nrimizdan turib, eshik tomon yurdik. Domla bizga sumkalarimizni, yotoqxonadagi kiyim-kechaklarimizni ham yig'ib olib, keyin direktor oldiga kirishimiz kerakligini aytdilar.

Fevral oyining 7-kuni. Juma. Birinchi soat adabiyot, ikkinchi soat ona tili... Ikkalasi ham sevimli o'qituvchim Rahmonovaning darslari.

Dars boshlandi. Ustozimiz adabiyot fanidan uyg'a vazifani tekshiryaptilar. Sinfning yarimi vazifani to'liq bajarmagan, ustozimiz barchamizdan xafa bo'ldilar:

– Men sizlardan buni kutmagandim. Sizlar mening eng sevimli o'quvchilarim edingiz. Sizlarni barcha sinflarga o'rnak qilib ko'sratardim, – ustozimiz bizni koyirdilar, ammo, baribir ko'zlaridan o'qituvchilik mehri yog'ilib turardi... Qo'ng'iroq chalindi. Ustozimiz chiqib ketdilar. Hamma jim. Shu holda 10 daqiqa turdik. Barcha bo'lib o'tgan voqealarни xayolida tahsil qilayotgan edi. Ikkinci darsga qo'ng'iroq chalindi. Barchanening xayoli bo'linib ketdi. Eshik ochilib, tabassum bilan ustozimiz kirib keldilar. Ularning yuzlaridagi tabassumni ko'rib, hammamiz jonlanib ketdik. Hurmat bilan o'rnimizdan turib salom berdik. Dars boshlandi. Yangi mavzuni biram berilib tushuntiryaptilarki, hech kim churq etmay, diqqat bilan tinglayapti. Mavzuni takrorlash uchun savollar berdilar. Javob berdik. Qiziq, ustozimiz bizdan xafa bo'lib chiqib ketdilar-u, umuman hech narsa bo'lmagandek kulib keldilar. Biz hammamiz hayron edik. Ustozimiz bu holatimizni sezdilar shekilli, baho qo'yish vaqt kelganda, o'zları aytdilar:

– Aziz o'quvchilarim, o'qituvchi o'quvchilarini yomon bo'lsin deb koyimaydi. Urihsa, el-yurtga nafi tegadigan inson bo'lsin, deb nasihat qiladi. Har bir o'quvchi bizga o'z farzandimiz kabi bo'lib qolgan. Biortangizni koyisak, kuni bilan «bu o'quvchimni bekor ranjitedim», deb yuramiz.

Shu kundan boshlab, «Ustoz – ikkinchi ona», degan fikrga yanada ko'proq amin bo'dim.

Sinfimiz bo'shangani rost,
Ota-onam bo'ldi-ku ustoz.
Ranjitaridik sizni ko'p, ustoz,
Endi sizni juda sog'indik.

Savollarga javob topardik,
Baho olsak, quvnab ketardik.
Hatto uyda mavzu kutardik,
Ustozlarim, sizni sog'indik!

Xato qilsak, kuyib-yonardiz,
Aybimizdan doim tonardiz.
Onamizdek qadrlı ustoz,
Mehribonim, sizni sog'indik!

**Mahliyo QUVONDIQOVA,
Buxoro viloyati, Qorovulbozor
tumanidagi 1-umumta'l'm
maktabi o'quvchisi**

Biz shunday qildik. Shu ozgina vaqt oralig'ida ota-onamizga nima deymiz, litseydan haydalganimizni qanday tushuntiramiz, degan xayol ich-etimizni kemirib tashladi. Direktor huzuriga kirdik, direktor hayron qarab turdi va nega kirganimizni so'radi. Bizni kechirishini so'radik. Direktor esa...

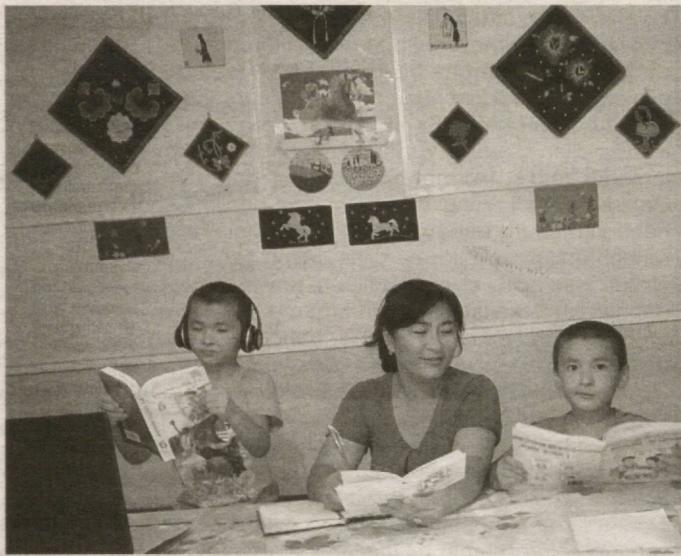
Keyin bilsak, o'sha biz aldamoqchi bo'lgan domlamiz bizni ham aldarab qo'ygan ekanlar. Direktorni hech gapdan xabari yo'q ekan. Shu-shu ustozlarga hazil qilmaydigan bo'ldik. Hozir o'ylasam, uyalib ketaman. O'shanda domlamiz bizdan xafa bo'lmadilar. «Ha qizlarim, o'sha kuni direktor sizlarga nima dedi?» deb kulib qo'ydilar, xolos.

**Nargiza KARIMOVA,
Farg'on viloyati,
Marg'ilon shahar,
8-umumta'l'm maktabi
Ingliz tili fani o'qituvchisi**

YANGI IMKONIYATLAR ESHIGI OCHILDI

Har yomonlikda bir ezgulik bor...

Butun dunyoga xavf solib turgan pandemiya bizning go'zal va jonajon Vatanimizni ham chetlab o'tmadi.

Dono xalqımızda har ishda bir hikmat bor, degan naql bor. Barchamızni uya «qamalib» qolishimiz, internet orqali faoliyat yuritishimiz bizga ko'p narsani o'rgatdi, yangi imkoniyatlar eshigini ochdi. Men uyan turib, oilam bag'rida bo'lib, ishslash ko'nikmasiga ega bo'ldim. Ilgari tasavvur ham qilmaydigan ba'zi bilimlar yuzasidan tajriba orttirdim. Fanim yuzasidan turli taqdimotlar tayyorlab, malakamni oshirdim va uni hamkasblrim bilan bo'lishdim. O'quvchilar esa istalgan onlayn dars yoki ustozlar tomonidan tayyorlangan taqdimot, tezislarni qayta o'rganish, saqlab olish imkoniyatini qo'lg'a kiritdilar. Ayniqsa, tarmoqda tashkillangan onlayn olimpiada, Farg'onan viloyati hokimi tashabbusi bilan kitobxonlik tanlovlari tanish-bilishsiz, korrupsiyasiz, adolatli va shafaf tarzda onlayn o'tkazilishi barchani o'z bilimiga aniq baho berishiga sabab bo'ldi. Hattoki jamoalar uchun tashkillangan guruhlarda rahbarlar tomonidan berilayotgan topshiriqlarni, yangiliklarni barcha foydalanuvchilarga aniq yetib borishi quvonarli va bu ko'pincha o'tkaziladigan bemavrid majlisboszlklarga ham chek qo'yadi.

O'ylaymanki, pandemiya paytida orttirgan tajribamiz, onlayn ishslash ko'nikmamiz pedagoglar singari juda ko'p soha vakillari uchun o'z ishini yangicha bir tarzda tashkillash, mavjud imkoniyatlardan samarali foydalanish sari yangi imkoniyatlar eshigini ochib beradi.

Sarvinoz QOSIMOVA,
Farg'onan viloyati, Yozyovon
tumanidagi
8-umumta'l'm maktabining
ona tili va adabiyot fani
o'qituvchisi

Ilk bor oliygoh ostonasiga qadam qo'yar ekanman, qalbimda harbiy jurnalistning yelkasidagi mas'uliyat og'ir ekanligini, har qanday sharoitda ham Vatan, xalq xizmatiga tayyor turish kerakligini his qildim.

Ta'l'm jarayonida jonkuyar ustozlarimiz bergan o'gitlarini kasbimiz doirasida qo'llashni doimo uqtirib keladilar. Nashrlarda yosh harbiy jurnalistlarning dolzarb, tahliliy maqolalari yoritib boriladi. Bu ham yoshlarga bo'lgan e'tibor va g'amxo'rlikdir.

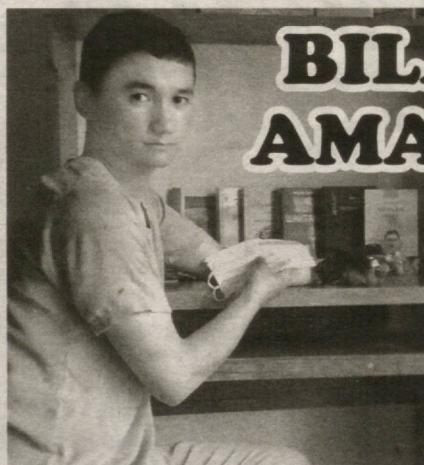
SADOQAT VA BURCH

Ustozimiz Alijon Safarovning har doim biz talabalarga «Harbiy journalist bu jamiyatimiz ko'zgusi. Uning salohiyatini, bilimini yozgan maqolasidan va muammoli vaziyatlarga yondashuvidan bilsa bo'ladi. Harbiy journalist doimo jangovor holatda bo'lishi lozim», – degan so'zlarini hech qachon unutmasdan amalda qo'llashga harakat qilaman. Kasblar ichida eng mas'uliyatli va sharaflisi journalist bo'lishdir. Shu yo'ldan borar ekanman, kelajakda o'z so'ziga, harbiy salohiyatga ega bo'lishni oldimga maqsad qildim.

Harbiy matbuot ona Vataniga sadoqat, insonparvarlik, jasorat va matonat g'oyalarini aks ettiruvchi xolis minbar bo'lib, mulohazalar, tahlillar, fikrlar xilma-xilligidan iborat. Biz halol, vijdonli, to'g'riso'z, barkamol inson bo'lib, tajribali, fidoyi ustozlarimiz yo'lidan o'ishmay boraveramiz. Harbiy jurnalistlarning vazifasi ushbu sohadagi eng muhim masalalarni, muammolarni keng yoritish va hal qilish, turli-tuman mavzularda betakror, o'qishli, qiziqarli maqolalar yozishdan iborat. Jaloliddin Rumiy aytganiyedek, «Bosgan izing niyatingga loyiqidir mudom». Bu naql mana shunday jannatmakon yurtda, tinch-osoyishta zamonda ilm egallamog'im kerakligini doim eslatib turadi.

Umida SULAYMONOVA,
O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar
universiteti Harbiy jurnalistika yo'nalishi talabasi

BILAMIZ-U, NEGA AMAL QILMAYMIZ?

Hozirgi paytda televideeniye, gazeta va ijtimoiy tarmoqlar orqali eshityapmiz va ko'ryapmizki, ko'plab insonlar karantin qoidalariga bepisand qarab, ya-qinlari hayotiga xavf solmoqdalar. Karantin paytida ko'cha-ko'nda tibbiy niqobsiz yurgan kimsalar ham uchrab turadi.

Ayrim hududlar «Yashil hudud» deb e'lon qilinyapti. Bu quvonarli hol. Lekin bu karantin tugadi, degani emas-ku, axir. Men jonkuyar, mard qahramonlar – ichki ishlar xodimlarining ko'proq qishloq va ovullarga e'tibor qaratishlarini so'rar edim. Chunki qishloq joylarida hamon tibbiy niqobsiz yuradigan kishilar ko'plab uchramoqda. Tibbiy niqob taqib yursak, bu o'zimizning sog'ligimiz uchun yaxshi-ku. Ma'lumki, qishloq ko'chalari chang-to'zon. Niqob bizni changlardan va kasallikkaldan himoyalaydi. Tibbiyot ilmining sultonı Abu Ali ibn Sino bobomizning quyidagi fikri so'zimiz isboti bo'la oladi: «Agar dunyoda chang-to'zon bo'lmasa, odamzod ming yil yashagan bo'lar edi»... Karantin qoidalariga amal qilaylik, aziz tengdoshlar! Yaxshi kunlar kelishiga oz fursat qoldi.

Salohiddinjon SAYFIYEV,
Samarqand viloyati, Urgut tumanidagi 118-umumta'l'm maktabi o'quvchisi

*Oh mening qadrdon o'quvchim, bugun tushimga kiribsan!
Orasta, sarishta, bilimdon bolam, bugun navbatchiman, deb
erta kelibsans.*

TA'TILDAGI O'QUVCHIMGA MAKTUB...

Sinf xonamizda go'yoy quyosh charaqlaydi. Hamma joy saranjom-sarishta, xona derazalari ochilgan. Mayin tong shabadasi hozirgina suv quyilgan gullar yaprog'ini silab o'tib, butun xonaga asta yoyilmorda. O'quvchilar partalar tartibga solingen, xattaxta toza artilgan emish. Sinf xonasiga kirgan kishining bahri dili ochiladi. Biroz vaqt o'tgach, birin-kechin sindfosh o'g'il-qizlar kirib kela boshlashdi. Barchasining yuzlarida tabassum, chirolyi, toza maktab formasida edilar. Sinf xonaga kirib, qvonchlar yanada oshdi. Barchangizni mehr bilan bag'rimga bosib kutib oldim. Yuragim hayajonga to'lib, qvonchdan biroz namlangan ko'zlarimni ochdim, afsus... tushim ekan.

Tong otishini sabrsizlik bilan kuta boshladim. Ertatong maktab tomon yo'l oldim. Go'yoki, tushim o'ngidan keladigandek. Ammo shodon bolalar qiy-chuvi bilan gavjum bo'ladigan qadrdon maktab hovlisi jim-jit.

Qorovulga inf xonasiga kirib chiqmoqchiligidimi aytdim. Sinf

xonasi biroz qorong'u, oyna oldidagi gullar suvsab qolibdi. O'quvchilar partasiga hatto gard qo'nmagani, xattaxtada esa o'sha eski sana. O'ylab qarasam, oxirgi dars o'tilgan kunga ham ancha bo'libdi.

Xonada biroz qolib ketdim. O'ya toldim. Bu sinovli damlar ham, albatta, o'tadi. Yana bilim maskanining, jonkuyar ustozlarining bag'riga sog'-salomat qaytasani. Vatanimizga sodiq farzand bo'lib yetishishing uchun hali sinfni to'ldirib darslar o'tamiz.

Sendan olisroqda bo'lsam ham duolarim sen bilan, aziz o'quvchim. Berilgan topshiriqlar esingdan chiqmasin. Kitob qadrdon do'sting bo'lsin!

**Latofat HOSILBEKOVA,
Sirdaryo viloyati, Mirzaobod
tumanidagi 26-umumta'lim
mabitabining boshlang'ich sindf
o'qituvchisi**

KUNDA 20 DAQIQA KITOB BILAN BIRGAMIZ!

Butun dunyo ahlini tashvishga solgan, hayot tarzini o'zgartirib yuborgan pandemiya bizni bir-birimizdan uzoqlashishimizga sabab bo'ldi. Gavjum yoshlar markazlari, o'quvchilarining sho'x-shodon ovozlariga to'la ta'lim muassasalari, serzavq istirohat bog'lari-yu ko'cha-ko'ylar bo'shab qoldi.

Ammo sevimli «Yoshlar ittifoqi» tashkilotimiz – viloyat Kengashining tashabbuskor va fidoyi mas'ul xodimi Sanjar Sirojiddin tomonidan amalga oshirilayotgan «Kunda 20 daqiqa kitob bilan birgamiz» loyihasi biz yoshlarga karantin davrini mazmunli o'tkazishimiz uchun zamin yaratdi. Ushbu loyiha viloyatimiz miyosida o'n mingdan ziyod yoshlarni qamrab oldi. O'qiladigan asar kitobxonlar takliflari asosida to'ldirilgan so'rovnama natijalariga ko'ra aniqlandi. Har kuni tanlangan kitob bo'yicha loyihaning telegram kandalida berib borildi va kun

so'ngida test savollari dan iborat viktorina tashkil etildi. Erishgan natijasiga ko'ra hududlar o'rtasida kunlik reyting belgilanib borildi. Lyun oyi davomida O'tkir Hoshimovning «Ikki eshik orasi» va «Dunyoning ishlari» asarlari o'qib tugatildi. Loyiha davomida o'qilgan ikki asarning har biri bo'yicha Yoshlar kuni arafasida 40 ta savoldan iborat final test bo'lib o'tdi. So'nggi natijalarga ko'ra «Ikki eshik orasi» asari bo'yicha g'oliblik menga nasib etdi. Hamshaharim va maktabdoshim Parvina Hasanova 2-o'rinni egallagan meni yanada quvontirdi.

G'oliblar diplom va qimmatbaho esdalik sovg'alari bilan taqqdirlanishi di. Eng quvonarlis, hayotimizning ajralmas qismiga aylangan bu loyiha hali ham davom etmoqda. Hozirda biz Said Ahmadning «Ufq» asari hamda taklif va istaklarimiz asosida qo'shimcha ravishda Ahmad Lutfiy Qozonchining «Saodat asri qissalar» kitobini sevib mutolaasi uchun qilmoqdamiz.

Aziz tengdoshlar! «Kitob o'qishdan to'xtagan inson fikrlashdan ham to'xtaydi», deyishadi. Keling,

fikrimiz ravshan, dunyo-qarashimiz keng, teran bo'lishi uchun bir kunda 20 daqiqa vaqtimizni kitob mutolaasi uchun ajrataylik. Agarda sizda ushbu loyiha qiziqish uyg'ongan bo'lsa, kanalimizga (t.me/kitobxonlik_madaniyat) marhamat! Zero, biz kitobxonlar safini kengaytirishda

sizdek faol yoshlarga hamda farzandlari kelajagiga befarq bo'lmagan ota-onalarimizga tayanamiz!

**Taxmina QUZIYEVA,
Buxoro viloyati, Kogon
shahridagi 4-umumta'lim
maktabi o'quvchisi,
loyiha g'olibusi**

TARBIYANING YANA BIR USULI

Sergeli tumanining 5-«A» hududidagi yangi qurilgan ko'p qavatlari uylarning biriga ko'chib borganimizda, go'zallikka oshno qo'shnilar uy atrofiga rang-barang gullar-u archalar ekishdi. Ayniqsa, archalar gurkiran o'sdi...

Kunlarning birida xizmatga odatda-gi vaqtan biroz kechroq chiqqanim bois, lift eshigi ochilishini betoqat kuta boshladim. Shu payt pastki qavatdag'i zinadan bolalarning baqir-chaqiri qulqqa chalindi. Bildimki, qo'shni bolakaylar bir-birlari bilan qulashmachoq o'yab, zinalardan tushishyapti. Birozdan so'ng yo'lak tinchib qoldi, bolalar tashqariga chiqib ketishdi.

Liftdan chiqarkanman, ko'p qavatli uyimiz atrofida o'ynab yurgan besh-olti nafar o'g'il-qizchalgarda ko'zim tushdi. «Assalomu alaykum», dedim qo'llimi ko'ksimga qo'yib bolakaylarning salom berishini kutib o'tirmay. Buni kutmagan bolalar hayron bo'lishdi va harakatdan to'xtab, menga e'tiborlarini qaratishdi. Kirish yo'lagida yaqinda ekilgan ko'm-ko'k archaning uzilgan barglari, atirgul yaproqlari sochilib yotardi.

– Voy, bularni kim yulib tashladi ekan-a? – muloyimlik bilan so'radim meni kuzatishda davom etayotgan bolalardan.

– Biz emas, – deyishdi ular bir-biriga yer ostidan qarab.

– Keyingi safar kim uzsa, menga chiqib aytинг. Qaysi qavatda turishimni bilasizlar-a? – dedim ovozimni biroz bandalatib. – Essiz, ko'm-ko'k archa bizga havoni tozalab berardi. Barglari yulangan archa, ishqilib, qurib qolmasin-da. Yo'lagimizni ko'rgan kishi bu yerda hech kim yashamasā kerak, deb o'ylashi tuyin, – deya bolalardan uzoqlashdim.

Mashinamni artayotsam, haligi bolalardan biri yerdagi archa shoxchalarini tera boshladi. Atrofdagilar esa uni kuzatib turishdi.

– Nega bularni terayapsan? – dedi qizchalardan biri dugonasini qaya-qayta koptok o'ynashga qistarkan.

– Axir, biz yuldku! Buning ustiga, qo'shnikimizga yolg'on gapirdik, – dedi haligi qizcha.

Garchi ishga shoshayotgan bo'lsam-da, bolalarning bu ishini kuzatib turdim. Qolgan bolalar ham yerga cho'kkalab, archa shoxchalarini terishga kirishishdi. Yolg'on gapirish yomon odat ekanligini o'rtoqlariga tushuntirayotgan bu qizcha qo'shnikimning birinchi sindfa o'qiydigan farzandi ekanligini ko'rib, xursand bo'lib ketdim.

Nodira NAZAROVA

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

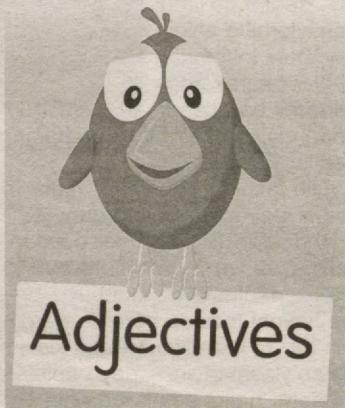
WHAT ARE ADJECTIVES?

Adjectives tell us something about a person or a thing.
Adjectives can modify nouns or pronouns/names.

Person	Thing
Laziza is a careful girl.	This is a nice car.
Laziza is careful.	The car is nice.
She is careful.	It is nice.

An adjective can be put before the noun. Then it is an attribute.

Person	Thing
Laziza is a careful girl.	This is a nice car.

An adjective can be put after the verb to be (is). This is called predicative position.

Adjectives can go after the following verbs:
Appear, become, feel, get, go, keep, turn.

When we speak about what something looks like, smells, sound and tastes – we use the adjectives. Mind the difference between adjective and adverb.

- She looks good.
- It seems impossible.
- The steak smells fantastic.

Adjectives can be used without nouns. Mind the definite article the:
The rich = Rich people

The good must be put in the dish, the bad you may eat if you wish.
Here is another example with nationalities in the plural:
– The Uzbeks live in Central Asia.

Two or more adjectives can be used together. If you use more adjectives you can put them in front of the noun:

- A round wooden chair.
- or you can put them after the verb. In this case and is placed between the last two adjectives
- It was cold, wet and windy.

DEGREES OF ADJECTIVES

Every adjective has its three degrees!!!

1. Positive adjective
2. Comparative adjective
3. Superlative adjective

These three degrees of an adjective express the intensity of adjective in increasing order.

Positive	Comparative	Superlative
Happy	Happier	Happiest
Heavy	Heavier	Heaviest
Large	Larger	Largest
Lucky	Luckier	Luckiest
Many	More	Most
Little	Less	Least
Horrible	More horrible	Most horrible
Attractive	More attractive	Most attractive
Beautiful	More beautiful	Most beautiful

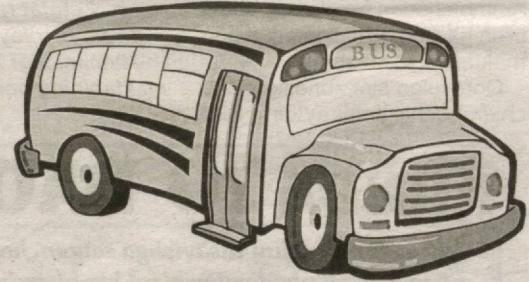
Use of comparative adjectives

A comparative adjective is used to show a characteristic or a property of one thing in a comparison to another thing. It makes comparison between two things (not more than). Words like «than» and «to» are used after a comparative adjective in a sentence to show comparison of two things.

Examples:

- A bus is bigger than a car.
Your voice is louder than her voice.

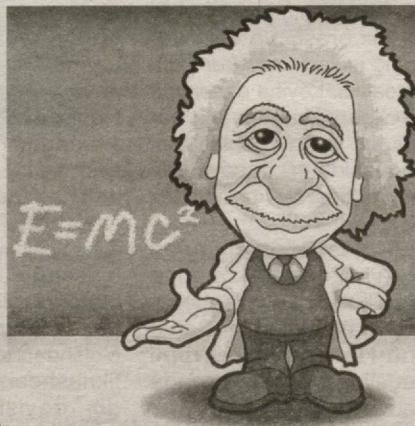

Use of Superlative Adjective

A superlative adjective is used to show a characteristic or a property of one thing in a comparison to many other things. It makes comparison of one thing to many other things.

A superlative degree expresses highest intensity of a thing in a comparison to other many things. A superlative adjective states that a thing is surpassing all the other things in terms of property, characteristic or quantity.

- Sardor is the tallest boy of his class.
It means that Sardor is surpassing all the boys of his class in tallness. No one other boy, in the class, is taller than Sardor. It makes the comparison of Sardor and all the students of his class. Words like «of» and «in» are used after a superlative degree in the sentence. An article «the» should be used before a superlative degree when modifying a particular noun.
- Einstein was the most intelligent scientist in the world.
- Rive Nile is the deepest river in the world.

FILL IN THE CORRECT FORM OF THE WORDS IN BRACKETS (COMPARATIVE OR SUPERLATIVE)

- Our house is (big) _____ than yours.
- This flower is (beautiful) _____ than that one.
- This is the (interesting) _____ book I have ever read.
- Non-smokers usually live (long) _____ than smokers.
- Which is the (dangerous) _____ animal in the world?
- A holiday by the sea is (good) _____ than a holiday in the mountains.

7. It is strange but often a coke is (expensive) _____ than a beer.

8. Who is the (rich) _____ woman on earth?

9. The weather this summer is even (bad) _____ than last summer.

10. He was the (clever) _____ thief of all.

Read each sentence. Choose the answer that would best complete the sentence.

1. Would you believe that Hug-Bot is actually _____ than the monstrous Lift-Bot?

- A) strong B) stronger
C) more stronger D) strongest

2. Which words are touch adjectives?

- A) rough, bumpy, smooth
B) salty, spicy, sweet
C) purple, orange, yellow
D) light, dark, clear

3. Since it may rain, it is a _____ idea to bring an umbrella.

- A) good
B) better
C) best

4. What is the degree of comparison for each adjective in capital letters?

They are LIGHTER than most animals because their bones are hollow.

- A) Positive
B) Comparative
C) Superlative

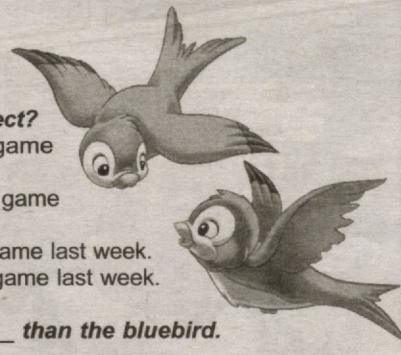
5. The steep hike up that trail was the _____ thing I ever did.

- A) difficultest
B) more difficult
C) most difficult

6. What is the degree of comparison for each adjective in capital letters?

Some would say that birds are the MOST MUSICAL of all animals.

- A) Positive
B) Comparative
C) Superlative

7. Which sentence is correct?

A) He was hit bad in the game last week.

B) Him was hit badly in the game last week.

C) He was hit badly in the game last week.

D) He was hit badly in the game last week.

8. The eagle was _____ than the bluebird.

- A) big
B) bigger
C) biggest
D) most big

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

FUN FACTS ABOUT THE ENGLISH LANGUAGE

About 4,000 words are added to the dictionary each year.

The two most common words in English are I and you.

The English language is said to be one of the happiest languages in the world – oh, and the word 'happy' is used 3 times more often than the word 'sad'!

1/4 of the world's population speaks at least some English.

Over 80% of the information stored on computers worldwide is in English.

English is the official language of 67 countries.

The word 'Goodbye' originally comes from an Old English phrase meaning 'god be with you'.

Over 840 million people speak English as a first or second language, which makes it the second most-spoken language right after Mandarin. It is an official language of a whopping 67 countries as well as 27 non-sovereign entities such as Hong Kong or Puerto Rico.

TONGUE TWISTERS

Peter Piper picked a peck of pickled peppers
A peck of pickled peppers Peter Piper picked
If Peter Piper picked a peck of pickled peppers
Where's the peck of pickled peppers Peter Piper picked?

Betty Botter bought some butter
But she said the butter's bitter
If I put it in my batter, it will make my batter bitter
But a bit of better butter will make my batter better
So 'twas better Betty Botter bought a bit of better butter

How much wood would a woodchuck chuck if a woodchuck could chuck wood?

He would chuck, he would, as much as he could, and chuck as much wood

As a woodchuck would if a woodchuck could chuck wood.

A big black bug bit the big black bear, but the big black bear bit the big black bug back.

DAVOMI. BOSHI AVVALGI SONDA

Bir necha daqiqadan so'ng majlislar xonasi...

- Birinchi galadagi vazifamiz yo'qolgan jonivorlarni topish. Bilda hali bunaqasi bo'lgagan. Shahar meri ham jonivorlar taqdirdan xavotirda.

Kapitan buyvolson barcha xodimlarga topshiringani bo'lib berdi. Navbat Judya kelganida esa...

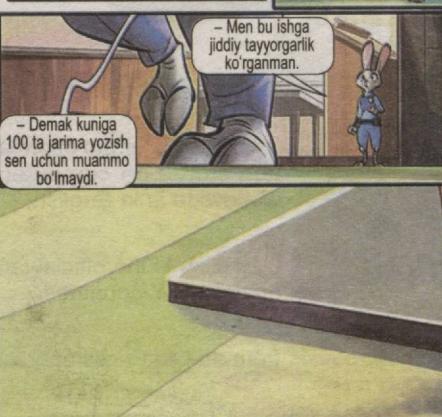

- Yo'q qoidabuzalarin uishlaysan.

- Quloq soling. Balki ulamni izlashda mening ham yordamim eng tegar. Akademiyaning eng yaxshi bitinuvchisi bo'lganimni unutmang.

- Shuna-qami, quyoncha?

- Men bu ishma jiddiy tayyorgarlik ko'rgaman.

- Demak kuniga 100 ta jarima yozish sen uchun muammo bolmaydi.

9

Tushgacha 200 ta jarima yozsam-chi?

JONIVORLAR SHAHRI

- Tayyor!!!

- Tuuk?

SHIRQ

- Menga ortiqcha muammo-ning keragi yo'q!

- Janob, mening hech qanday yomon niyatim yo'q. Shunchaki kichikintoyim uchun katta plomibr solib olmoqchiman. Unga fillar juda ham yogadi. U ulig ayib, kuchli fil bo'lmoqchi.

- Uning ko'ngli sinishini istamayman.

- Tuuu-tuuu

10

- O'qishni bilmasang qulog'ingga quyib ol. Biz fagaq fillargagina xizmat ko'satamiz. Tushundingim!

- Kechirasiz? Ishin-gizzinday yub qidrimoqchi emasman. Biroq xartum bilan muzgaymoq tayyorlab solishingiz sanitanya qoidalariiga zid.

- Buni birinchi martaga kechirishim mumkin. Albatta, bu ishma boshqa takrorlamaslikka va'da bersangiz va mana ba ajoyib janobning talabini qondirsangiz.

- Ilmos, katta muzgaymoq bersangiz.

- Sizdan 15 dollar.

- Ofitser, sizga qanday minnatdorchilik bildirishni ham bilmayman.

- Men Hopsman.

- Men Nik Uayldman. Sizga, albatta, qazimni qaytaraman.

- Qo'shangiz-chi, arzimaydi. Bilaasizmi, tulkilarga ko'pchilik noto'g'i ko'z bilan qaraydilar.

- Sen esa kichikintoy agar fil bo'lishiň istasang, bir kun kelib, albatta, orzungga erishasan.

- Axir bu Jonivorlар shahrida kim qanday orzu qilsa unga, albatta, erishsan.

- Qani kichikintoy, muzgaymoqni mah-kamroq tut.

- Endi ofitser bilan xayrashamiz. Qani xayr degin-chi!

11

- Tug'ilgan kuningni barbob qilganim uchun kechir, kichikintoy!

- Qaytimi kerak emas!

12

«KO'ZMUNCHOQ» QA KO'Z TEGMASIN

Qo'qon o'zining madaniyati, betakror san'ati bilan dunyoga mashhur shahar.

Hamshahrimiz, o'zbek raqs san'atiga bolalikdan mehr qo'ygan, Muxlisaxon Ro'zimatova to't yildan beri Qo'qon shahridagi 5-Bolalar musiqa va san'at maktabida xoreografiya yo'nalihsida raqs sirlarini o'rganib kelmoqda. Muxlisaxonning raqsga bo'lgan ishtiyogi 3-sinfda o'qib yurgan kezlaridan boshlangan. U «Ko'zmunchoq» guruhidagi yuzga yaqin qizaloqlar bilan birgalikda ustozidan turli raqslarni o'rganib kelmoqda. Ko'plab tanlov va tadbirdorda muvaffaqiyatlisi ishtirot etmoqda. 2017-yilda «Kamalak» yulduzlariga tanlovida 2-o'rinni, 2018-yilda 1-o'rinni, 2019-yilda Marg'ilonda o'tkazilgan «Musika cholg'ulari ohangi» ko'rik-tanlovida 1-o'rinni, 2019-yilda bo'lib o'tgan xalqaro «Roza vostoka» tanlovida 1-o'rinni egalladi. Shuningdek, 2019-yilda shahrimizda o'tkazilgan «Xalqaro hunarmandchilik» festivalida, mustaqillik bayramlarda hamda har juma kunlari bo'lib o'tadigan madaniy tadbirdorda faol ishtirot etmoqda. Ushbu jamoada Muxlisaxonqa o'xshagan iqtidorli qizlar talaygina. Ozodaxon Hayitboyeva, Muslimaxon Rivojiddinova, Munisaxon Dehqonova, Muxlisaxon To'xtaboyeva, Muhtarambibi Mamajonova va Oyazimxon Akmaljonova o'zlarining jozibali, nafis harakatlari bilan, musiqani tushunib, uni his qila olishi bilan boshqa qizlardan ajralib turishadi.

«Ko'zmunchoq» guruhining xoreografiya o'qituvchisi Odinaxon Otajonova har bir o'quvchisiga raqsning jozibali sirlarini o'rgatishdan, ularga o'z farzandidek mehr berishdan sira charchamaydigan mehribon murabbiylardan. Muxlisaxonning raqqosalikka bo'lgan iste'dodi, uning raqs jarayonida musiqani shunchaki eshitib emas, uni tushunib, qalban his qilib raqs ijro etishi Odina opani behad quvontiradi.

Muxlisaxon nafaqat musiqa maktabida, balki o'zi ta'limaloyotgan 22-umumta'lum maktabidagi tengdoshlari orasida ham faoliytni qo'ldan boy bermaydi. Iqtidorli qizaloq hozirgi karantin davrida ham bo'sh o'tirmay, ustozni va tengdoshlari bilan birgalikda onlayn dars

orqali «Xorazm lazgisi» ko'rik-tanloviga tayyorgarlik ko'rmoqda. Bundan tashqari, u bo'sh vaqtida Xudoyberdi To'xtaboyevning «Jannati odamlar», Marhabo Karimovaning «Qizlarjon» nomli she'riy to'plamini va raqqosalikka oid kitoblarni mutolaa qilmoqda.

— Kitoblar bizning ma'naviyatimizni boyitish bilan birgalikda, ke'lajakdag'i orzularimizga tezroq yetishishimizga asos yaratib beradi, — deya o'zining maqsadlarini birma-bir sanay ketdi Muxlisaxon. — Eng katta orzum ustozim singari xoreografiya o'qituvchisi bo'lish. Buning uchun raqqosalik usullarini yanada chuqurroq o'rganishim, Odinaxon opaning ishonchlarini oqlashim kerakligini yaxshi bilaman.

Biz Muxlisaxonning kelgusida barcha orzulariga yetishishiga, milliy raqsimiz targ'ibotchisiga aylanishiga tilakdoshmiz.

*Yoqutxon SODIQJONOVA,
Farg'on'a viloyati, Qo'qon shahridagi
22-umumta'lum maktabi bitiruvchisi*

Ma'lumki, qo'shiqchilik san'ati bizda azaldan shakllanib kelgan.

Xalq og'zaki ijodiga e'tibor qaratadigan bo'lsak, o'lanlar, laparlar, sho'x yallalar necha zamonlardan beri xalqimiz ong-u shuuriga milliyligimiz, o'zligimizni tanitib, singdirib kelmoqda. Bu kabi qo'shiq, kuylar mumtoz adabiyotimizni yanada chuqurroq anglashimizda ko'priq, uzilmas zanjir bo'lib xizmat qilmoqda. Ular boy tariximizdan so'zlaydi, murg'ak qalblarda nafis ohanglar ila ona Vatanga bo'lgan muhabbatning kamol topishiga ko'maklashadi. Shu sabab bo'lsa kerak, bolalar ham bunday musiqalarni hech qynalmay, tezda o'rganadilar.

Hozirgi ta'lim tizimida musiqa darslari 1-7-sinflarga haftasiga bir soatdan o'tiladi. Boshlang'ich sinflarda asosan, qvnoq, sho'x ashulalar o'rgatilsa, yuqori sinflarga kelib mumtoz qo'shiqlar ham o'rgatila boshlanadi. Bu bejiz emas, albatta. Musiqa darslarini o'qitishda bolaning yoshi hisobga olinishi zarur. Buning uchun musiqa fani o'qituvchilari ham puxta bilim va malakaga ega bo'limoqliklari kerak. Ana shunda yoshlар qalbida milliy musiqa san'atiga mehr uyg'onadi.

Zuhra BOLTAYEVA,
*Namangan viloyati, To'raqo'rg'on tumanidagi 44-umumta'lum
mactabining musiqa madaniyati fani o'qituvchisi*

DASHTDA UNGAN NIHOLLAR

Mehnat insonni uluglaydi, degan naqlni yaxshi bilasiz.

*Azaldan xalqimiz orasida sharaflangan dehqonchilik-
u chorvachilik bilan shug'ullanish cho'l hududida yashay-
diganlarning qon-qoniga singib ketgan.*

Navoiy viloyatining Konimex tumani dashtlarga tutash. Tumandagi suv taqchilli-g'-yu qum bo'ronlarini bartaraf qilib, dashtda ham bog' barpo qilayotgan mirishkorlar juda ko'p.

Bugun sizlarga hikoya qilib bermoqchi bo'layotgan o'quvchimiz ham Konimex tumanida yashaydi. Tumandagi 5-umumta'lum maktabining 4-sinf o'quvchisi Didar Sulemanov ota-onasiga tomorqa ishlarida eng yaqin ko'makchi. Ularning tomorqasida har xil mevali daraxt ko'chatlaridan tortib poliz mahsulotlarining turli navlarigacha uchratasiz.

— Men bog'imizdag'i daraxtlar-u ko'chatlarni sug'orishdan, begona o'tlardan tozalashdan sira charchamayman. Hademay ular hosilga kiradi, ehtiyojimizdan ortganini bozorda sotamiz. Undan tushgan mablag'ga o'zim uchun zarur bo'lgan buyumlarni sotib olaman. Ota-onamga, do'stlarimga sovg'alar, kitoblar olaman, — deydi Didar.

Bu tumanda Didar singari mehnat qilib tolmaydigan bolalar juda ko'p. Ular ham xuddi nihollari singari ko'klarga bo'y cho'zib ulg'aymoqdalar. Bugun yaxshi parvarish qilingan nihollar esa hademay azamat daraxtlarga aylanib, ona Vatanimiz tirkagiga aylanadi.

Ozoda TURSUNBOYEVA

FAQAT QIZLAR O'QISIN!

Yo'lovchilar siyrakroq avtobusda ketayotgandik. 15-16 yoshlar atrofidagi bir qiz navbatdag'i bekatda tushish uchun o'midan turdi. O'rindiqlar orasida qiz yo'lakdan chayqala-chayqala avtobusning old eshigi tomon borar ekan, oylik yo'l chiptasini olmoqchi bo'ldi chog'i, sumkasini ochdi. Shu payt avtobus bezosdan qattiq silkinib, to'xtadi. Qizning bejirimgina sumkasi qo'lidan uchib ketdi va ichidagi buyumlari yo'lakka sochildi. Yo'lovchilar unga yordamga oshiqishdi. Har tarafga sochilib ketgan buyumlarini terib, qizning qo'liga tutqazishdi: kalitlar, daftar, ruchka, soyabon, telefon, lab bo'yog'i, taroq, xullas, qizning sumkasida yo'q narsaning o'zi yo'q ekan.

Bunday ko'ngilsiz voqealar onda-sonda bo'lsa ham uchrab turadi. Buyumlarga kelsak, qiz bola uchun kerakli bo'lgan anjomlar-ku, dersiz?! Fikringiz to'g'ri, lekin ko'ngilni xira qiladigan, buyumlarning holati edi. Lab bo'yog'ining rangi boshqa buyumlarga ham surkalib ketgan, taroqda to'kilgan soch tolalari o'ralashib yotibdi, kir, g'ijim dastro'mol, saqich, konfet qog'ozlari, mandarin, pista po'choqlari, yana allanimalar... Haligi qiz yuzlari qizargan ko'y bekatda tushib qoldi. Uning sumkasidan chiqqan chiqindilar esa avtobusda qoldi.

Sharq ayollarri azal-azaldan ibosi-yu hayosi, odob-u axloqi bilan ko'pchilikka ibrat bo'lib kelgan. Saranjom-u sarishtaligi, orastaligi bilan oilalar mustahkamligini ta'minlagan. Momolarimiz qoshlaridan o'sma arimasligi, qizlarimiz, kelinlarimiz, hattoki qizaloqlarimizning ham qo'lidan ko'zgu tushmasligi ularning orastaligidan dalolat. Zero, ayol orastalik, go'zallik timsolidir.

*Yoshlik, telbalikni
chiqar boshingdan,
Onang xizmatida
bo'lg'il boshingdan.*

Nosir HISRAV

*Tabiat ayolga shunday
deydi: «Uddasidan
chiqsang go'zal bo'l,
xohlasang oqila
bo'l, ammo idrokli
bo'lmos'ing shart.*

Pyer BOMARSHE

Sira yodimdan chiqmaydi, qizaloqlik paytlarimizda onam bog'chadan kelishimiz bilanoq kiyimlarimizni almashtirib, uy ichi kiyimlarimizni kiydirib qo'yardilar. Biroz ulg'ayanimizdan keyin bu vazifani o'zimizga yuklaganlar, kiyimlarimizni bir tekisda, batartib qilib taxlashni o'rgatganlar. O'yinqa-roqlik, erinchoqlik qilib kiyimlarimizni notekis taxlasak, jazo tariqasida ularni javondan tushirib tashlardilar va qayta taxlashimizni talab qilar dilar. O'shanda ko'chadagi qizg'in o'yindan qolib ketayotganimiz uchun onamdan xafa bo'lardik. Ulg'ayib, oila qurib, ona bo'lib, o'zimiz ham farzand tarbiyalash yoshiga yetganimizda, onamning tutgan yo'lli,

Aslida, birovdan, sumkangizda nima bor, deb so'rash odobdan emas. Lekin yaqinda jamoat transportida sodir bo'lgan bir voqeadan dilim xufton bo'lib, qizlarimiza shunday savol berishga jazm etdim. Qizlarga orastalik, saranjom-sarishtalik borasida qancha ko'p gapirsak, shuncha yaxshi, degan xulosaga keldim.

SUMKANGIZDA NIMA BOR?

tarbiya borasidagi o'ziga xos usuli nechog'li to'g'ri ekanligiga ko'p bora amin bo'lganimiz. Qilgan ishing menga yordam bo'lsa, o'rganganing o'zingga foyda, der edilar onam. Darhaqiqat, bugungi kunda onamdan o'rganganlarim bekalik, onalik vazifalarimni ado etishimda qo'l kelmoqda. Qizlarimizning tarbiyasini uchun biz onalar ko'proq mas'ul ekanligimizni anglaganim sari, zimmadagi mas'uliyat hissi ortyapti. Qizlarimizni juda kichik yoshidanoq ozodalikka o'rgatsak, ularda shaxsiy gigiyena ko'nikmalarini shakllantirsak, o'smir yoshi da har bir qiz sarishtilki, avvalo, o'z sumkasi, xonasasi, hovlisi, mahallasidan boshlashi lozimligini uqtirib borsak, ayni muddao bo'ldi. Qolaversa, umumta'lim maktablari, kollejlар qoshida faoliyat ko'rsatayotgan «Orasta qizlar davrasi» to'garagi mashg'ulotlariga uzoq yillik hayat tajribasiga ega kayvoni onaxonlarimiz taklif qilinsa, ular yoshlarga oila totuvligi, ro'zg'or butligining omillari haqida so'zlashsa, baxt formulasini o'rgatishsa, bunday davralardan ko'zlangan maqsadimiz yanada aniqroq namoyon bo'lardi.

*Onangdan bosh tovlama,
oshmasin dardi,
Sharaf toji erur oyog'in
gardi.*

Abdurahmon JOMIY

voni onaxonlarimiz taklif qilinsa, ular yoshlarga oila totuvligi, ro'zg'or butligining omillari haqida so'zlashsa, baxt formulasini o'rgatishsa, bunday davralardan ko'zlangan maqsadimiz yanada aniqroq namoyon bo'lardi.

Zero, orastalik, sarishtalik qiz bolaning ziynatidir.

Feruza JALIOVA

*Sizga
havasimiz
keladi.*

Farg'on'a viloyati, Beshariq tumanidagi 3-DIUM 6-«A» sinf o'quvchilarining ijodidan namunalar:

**ISHONCHINGIZ
OQLAYMIZ**

Bobojon, omon bo'ling,
Dunyo turguncha turing.
Ziyoda qizingizning,
Istiqlolini ko'ring.

Peshonamiz silagan,
Otamiz kabi ulug'.
Mustaqil gul diyorga,
Qadamgingizdir qutlug'.

Yangiliklar yaratib,
Chorlaysiz barchamizni,
Ta'lim-tarbiya yili,
Shod etdi qanchamizni.

5 tashabbus tufayli,
Hayotimga kirdi nur.
Kitob hamrohim bo'lib,
Boyimoqda tafakkur.
Bobojon, ishonchingiz,
Oqlar o'g'il-qizingiz.
Unutmaymiz hech qachon,
Aytgan dono so'zingiz.

Ziyoda AHMADALIYEVA

EHTIROM

So'zlarigiz eshitib,
She'r yozgim keldi shu on.
Minglab o'zbek bolasi,
Siz-la birga, bobojon.

Porloq ertamiz o'ylab,
Qayg'urasiz erta-kech.
Munosib farzand bo'lib,
Uyaltirmagaymiz hech.

Davlat grantin olib,
O'qib, olim bo'lamic.
Gul Vatan osmonida
Xuddi oydek to'lamic.

Biz qurgan chamanlarda,
Nochor, xasta bo'lmaydi.
Siz orzu qilgan kabi,
Avlod yashar, so'nmaydi.
O'zbek degan shu nomga,
Qo'ndirmaymiz aslo gard.
Kelajakda bo'lamic,
O'zingizdek jasur, mard.

Azizbek JO'RAYEV

**BOSHLANG'ADOLAT
TOMON**

Erta tong ona xalqim,
Kelajakka yo'l ochdi.
Bobo, har bir so'zingiz.
Ko'ngillarga nur sochdi.

Oilamiz jam bo'lib,
Belgiladi istiqbol.
Har bir dono so'zingiz,
Keltiradi baxt-iqbol.

Barcha yashar ozod, hur,
Bo'lmay uysiz-u nochor.
Mehnat qilgan insonga,
Albat bo'lар tole yor.

Shifokor opalar-u,
Ustozga omad kuldi.
Vatanni aziz bilgan,
So'zingiz haq deb bildi.
Rahmat, aziz bobojon,
Ko'p yashang, bo'ling omon.
Yoshlar siz bilan birga,
Boshlang'adolat tomon.

Ilhomjon JO'RAYEV

**VATANGA BO'LAY
QANOT**

Shu baxtiyor zaminning,
Umidli bir qiziman.
Muhtaram Yurtboshimning,
Dono, oqil so'zman.

Murojaatnomha sabab,
Boshimiz ko'kka yetdi.
Istiqloli porloqlar,
Go'zal she'rlar ham bitdi.

Elning koriga yarab,
Yashamoqlik oliy baxt.
Nurli kelajak uchun,
Intilishga qildik ahd.
Yurtning chaqmoq yoshlari,
Vatanga bo'lар qanot.
Ortimizda qoladi,
O'zbekiston degan ot.

Nafosat HALIMOVA

BULOQ

Tog' bag'ridan sharqirab oqqan,
Sof, musaffo, firuza buloq.
Ushbu jumla qiyinaydi meni,
Savol beray sen tutgin quloq:

— Muddaong ne olamda tanho —
Yashamoqlik istaysan nechun?
Bir to'lg'onib yayragin buloq,
So'ngra dedi: — Ey inson, inon.

Suvim ichib odam yayrasa,
Suvim ichib olam yashnasa —
Shudir mening asl maqsadim,
Qalb tubida ungan niyatim...

Biz insonmiz, aqlida, ongda,
Har narsada buyukmiz mudom.
Shunday ekan, kelinglar, do'stlar,
Buloq kabi bo'laylik har on.

Dilafro'z ABDULLAYEVA,
Toshkent viloyati, Angren shahar
39-umumta'lim maktabining boshlang'ich
sinf o'qituvchisi

YAXSHI ODAMLAR

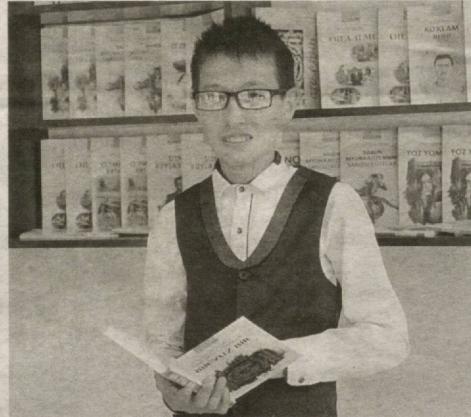
(Huquqshunos tog'alarimga)

Bu dunyoda ko'pdir yaxshi odamlar,
Qadriga yetaylik bu aziz damlar,
Doim to'g'ri yo'lga tashlab qadamlar,
Sizni so'rab keldim, yaxshi odamlar.

Siz borki, adolat hukm surmoqda,
Siz borki, razolat jazo olmoqda,
Siz borki, yurtimiz obod bo'lmoqda,
Baxt sizga yor bo'lsin, yaxshi odamlar.

Qonunlar ustida ishlab tolmaysiz,
Mehrdan bir lahza chetda qolmaysiz,
G'animing so'ziga qulq solmaysiz,
Sizga ming tasanno, yaxshi odamlar.

Robiyaxon HASANBOYEVA,
Farg'on'a viloyati, Oltiariq tumanidagi
29-umumta'lim maktabi o'quvchisi

**YOMON YOZSAM
YO'LIM TO'SGAN**

(«Tong yulduzi» tahririysi muharrirlariga)

Yana sizga she'rim topshirmoqdaman,
Oq qog'oz qo'llimda, titraydi yurak.
Uning xatolarin anglamoqdaman,
Sizning olqishingiz olmog'im kerak.

Qo'lga qalam olib qoshin chimirib,
She'rimni xatosin bilar muharrir.
Hatto o'zimga ham yoqmagan joyin,
Ko'ngildan tahrirlab qo'yar muharrir.

Ne deyman men oddiy havaskor shoir,
Yomon yozsam, yo'lim to'sgay muharrir.
Usmon Nosirdayin bo'lasan, deya,
Yaxshi she'rlarimni bosgan muharrir.

Ravshanbek RAISOV,
Namangan viloyati, Namangan shahar
82-umumta'lim maktabi o'quvchisi

MENI KICHIK OLIM DEYISHADI

Assalomu alaykum, do'stim! Ahvollaringiz qalay? Yaxshi yuribsizmi? Keling, tanishib olaylik. Ismim Olimjon. Oltinchida o'qiyman. Men olamga mashhur bo'lgan, buyuklar yurti Buxorodanman, biz tomonlarni Qiziltepa deyishadi. Bu yerdan qadimda Buyuk ipak yo'li va ko'plab karvonlar o'tgan. Ha, biz tomondan-chi, Zarafshon daryosi oqib o'tadi. Aytishlaricha, ana shu Zarafshon daryosining ostida oltin darvoza bor emish. Undan qadimiy afsonaviy shaharga kirilarmish. Lekin bu shahar haqida hech kim hech narsa aytma olmaydi.

Jizzax tog'lardagi dovondan shundoq tushganingizdan so'ng, mashinada bir soat yursangiz, go'zal Samarqandga yetasiz. Yo'l ikkiga bo'linadi, bir tomoni Samarqandga, ikkinchi tomoni esa Buxoroga boshlaydi. Esingizdam, haligi, sehri qalpoqchasi bilan sarguzashtlar ko'rsatgan Hoshimjon bor-ku, shu bolaga juda havasim keladi-da, dunyoga nomi ketgan mashhur bola. Ha, nima deyayotgan edim, Buxoroning yo'lidan to'g'ri yurib, bir necha shahar va qishloqlardan o'tganda, Navoiy shahriga duch kelasiz, undan o'tib, Qiziltepa shahriga yetasiz. Qiziltepedan o'ngga burilib, yigirma daqiqa yursangiz, Zarafshon daryosi keladi, ko'priordan o'tsangiz, bas, bizning qishloqqa yetasiz.

Hoshimjon bilan kamina — Olimjon boshqa-boshqa viloyatlardan bo'lsak-da, ismlarimiz bir-biriga yaqin, o'xshab ketadi. U Hoshimjon, men esa Olimjon... Bobom meni kelajakda katta olim bo'lsin, deb ismimni Olimjon qo'ygan ekanlar...

Nima deyatuvdim?! Ha, Buyuk ipak yo'lidan yurganda, Jizzaxning baland-baland dovondaridan mashinada tog'ning cho'qqisiga yetangiz, shundoqqina boshingiz tepasida oppoq bulutlarni ko'rmasiz. Hozir bu joylar juda obod bo'lib, kengayib ketgan, bobomning aytishlaricha, bir vaqtlar bu dovondan bittagina karvon zo'rg'a o'tolgan. Hatto buyuk bobokalonlarimiz imom Buxoriy, imom Termiziylar ham ilm izlab shu yo'llardan o'tgan ekanlar. Dadamning aytishlaricha, keyinroq bu joylardan mashinalar bir-biriga yo'l berib, asta-sekin harakatlana boshlagan ekan. Buni qayerdan bilasan, deysizmi?! Chunki dadam mana shu yo'ldan katta yuk mashinasini bir necha bor haydab o'tganlar. Endi esa bu yerlardan mashina tugul-

vagonlar ham bemalol o'tadi.

Ha, aytgancha, biz tomonlarga poytaxtdan poyezd yo'li qurildi. Qanaqa poyezd, deysizmi? «Afrosiyob» tezyurar poyezdi. U juda tez yuradi, ko'z ochib-yumguncha manzilga yetkazadi, mehmonga kelsangiz, «Afrosiyob»da bir yurib ko'ring, so'zimning rostligiga o'zingiz guvoh bo'lasiz. Toshkentga bor-moqchi bo'lsak ham shu tezyurar poyezdga chiqamiz. Mashinalar baland tog'larni chumolidek aylanib o'tguncha, poyezd ana shu qoyalarning ostidan shuvillab o'tadi-yu, bizni poytaxtga eltadi. Qanday mazza...

O'zim haqimda so'rasangiz, o'qishga rosa qiziqaman. Kitob o'qish, misol-masala yechish, ayniqsa, kompyuterda ishlash, kichik dasturlar yaratish jon-u dilim. Men kelajakda dasturchi bo'lmochiman. Maqtanyapti demang-u, hammasidan a'loga o'qiyman. Bir kuni ustozimiz murakkab matematik amalni o'rta ga tashladilar. Boshqa a'llochilar har qancha urinishmasin, yechimini topa olishmadi.

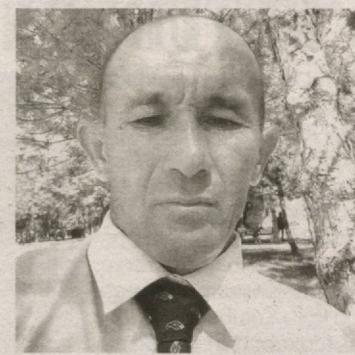
— Ustoz, hozircha u kichik olim-a?!

Sinfdoshtlarim va hatto ustoz ham bu hazildan kulib yubordilar.

Shu-shu maktabda meni «Kichik olim», deb ataydigan bo'lishdi. Men esa bundan xafa bo'lmadim. Chunki amakim «Olim bo'lsang, olam seniki», deydilar.

Bir kuni tush ko'ribman. Tu-shimda o'zimga begona o'lkalarda yurgan ekanman. Ustimga qadimdagagi jangchilarning sovit-u dubulg'alarini kiyib oлgan emishman, jang qilyapmanmi-ye, aniq eslolmayman. Alahsirab, uyg'onib ketdim. Onam tepamda turgan ekanlar.

— Shu ko'p kitob o'qishing sen bolaning boshingi yeydi, — deb meni, dadamning hay-haylashiga ham qaramay, psixiatrqa, haligi asab do'xtiri bor-ku, o'shaning

Otabek QUVVAT

Do'xtir oyimga:

— O'g'lingizning miyasi, ruhiy holati yoshiga nisbatan ilgarilab ketgan. Ammo bu uning ham ruhiy, ham fiziologik holatiga zaracha salbiy ta'sir ko'rsatmayapti. O'g'lingizning miyasi go'yoki o'zini-o'zi boshqarayotgan, hali kashf etilmagan superkompyuter-larning ishslash

tizimiga o'xshaydi. Ma'lumot, axborot almashinuvu juda tez, ammo bundan toliqishni sezmaydi. Go'yoki bu harakatlar bilan u o'zini-o'zi yangilayotganga o'xshaydi.

Yana bir do'xtir uning gapini to'ldirdi:

— Opa, o'g'lingizdagagi bunday xususiyat tarixda yashab o'tgan ulug' olimlarda bo'lgan, desak, xato bo'lmaydi. Tak chto 1, — dedi do'xtir ruscha aralashirib, — xavotir bo'lmang, o'g'lingiz geniy bo'ladi.

— O'qishi-chi, timmay o'qiydi bu bula. Axir miyasi charchab qolmaydimi?

— Opa, bunday iqtidorli bolalarda o'qish, bilim olishning o'zi dam olishning o'rnnini bosadi. Masalan, o'g'lingiz badiiy kitoblar ham o'qiydimi?

— Ha-da, ba'zan tinmay misol-masala yechadi, ba'zida esa badiiy kitob o'qiyotgan bo'ladi.

— Ana, ko'rdingizmi, shunda u dam olayotgan, miyasiga badiiy asar orqali tanaffus berayotgan bo'ladi. Nima bo'lganda ham, siz unga cheklolvar qo'yib, bilim olishdan havasini so'ndirmang. Bu o'g'lingizda buyuk kelajak alomatlari bor...

Bu javobdan ko'nglim yorishdi. Demak, hali hammasi oldinda. Onamdan bilmagandek so'rab qo'ydim:

— Oyi, nima deyishdi do'xtirlar?

— Kamroq o'qisin, deyishdi, — deb onam javobni qisqa qildilar...

(Davomi bor)

OLIMJONNING SARGUZASHTLARI YOXUD ZAMON VA MAKON ORALIG'IDA

(Sarguzasht-fantastik qissa)

Boshida menga ham masala juda murakkab tuyuldi. Ammo astoydil harakat qilgan edim, masalaning aniq yechimini topdim va ustozimga ko'rsatdim. Ustozimiz ham qoyil qoldilar, chunki masalaning javobini to'g'ri yechgandim.

Shundan so'ng, ustozimiz qarsak chalib, meni tabrikladilar va:

— Bu sindosh do'stingiz kela-jakda katta olim bo'ladi, — dedilar. Shunda sindoshimiz Turg'un kuldii va ustozning gapiga qo'shimcha qildi:

oldiga olib bordilar. Do'xtirlar har xil kompyuterlariga solib, boshimni tekshirishdi. Psixiatr esa meni savolga tutdi. Natijasi nima bo'larkin, deb men ham qiziqib qoldim.

Do'xtirlar keyin meni chiqarib yuborishdi va oyim bilan alohida suhbatlashishdi. Men esa eshikning yoniga kelib, suhbatga quloq tutdim. To'g'ri, birovlarning suhbatiga quloq tutish beodoblik, ammo gap mening sog'lig'im haqida ketarkan, bu qoidani chetlab o'tsa bo'ladi.

KUTUBXONALAR HAQIDA NIMALARNI BILASIZ?

1. Dunyodagi eng qadimiy kutubxona Misning Sina-y shahridagi Sulton Ket-rin monastirida joylashgan bo'lib, u VI asr o'talarida qurilgan va dunyodagi Vatikandan keyin ikkinchi eng yirik dingga oid qo'llanma va kitoblar jamlanmasiga ega bo'lgan kutubxonadir. Bu kutubxonadan faqatgina rohiblar hamda olimlarga-gina foydalanishga ruxsat berilgan.

2. Dunyodagi eng katta kutubxona – Kongress kutubxonasi bo'lib, taxminan 1348342 kilometr uzunlikdagi kitob javonida 158 milliondan ziyod fond bor: 36 milliondan ortiq kitoblar va boshqa bosma materiallar, 3,5 million plastinkalar, 13,7 million fotosuratlar, 5,5 million xaritalar hamda 69 million qo'lyozmalardan iborat.

3. Dunyodagi eng kichik kutubxona Nyu-York

shahrining ko'chalarida qurilgan bo'lub, bu kutubxonada faqatgina bit-ta kitobxon foydalanishi uchungina yetarli bo'lgan joy ajratilgan. Yorqin sariq rangda plastmassadan ishlangan bu kichik ku-

tubxonaga
40 tagacha
bo 'Ig'an
kitoblarni
joylashtirish imkoniyati
bor, bu kutubxonani tashkil
etishdan asosiy maqsad
bir xil suratda yashab

shahridagi JW Marriott mehmonxonasining 60-qavatida, yerdan 230,9 m balandlikda joylashgan,

kelayotgan
shahar aho-
lisini vaqtini
unumli o'tka-
zish, shu-
ningdek, ki-
tob o'qishga
jalb qilishdir.

u Ginnesning rekordlar
kitobiga eng baland ku-
tubxona sifatida kiritilqan.

5. Birinchi kutubxona klasifikasiya tizimi Xan sulolasi davrida tashkil etilgan.

6. 1959-yilda bir necha kemalardan foydalanib, birinchi suzuvchi kutubxona xizmati ishga tushirildi. 1963-yil Oma Yardida uzunligi 24 metr bo'lgan kema ichida kutubxona tashkillashtirilgan. Kemaga Vиннес Skyssbat-service egalik qiladi va bu kutubxonadan yoz faslida sayyohlik safarlarни uyushtirish maqsadida foydalaniladi.

7. Norvegiyada kutubxonadan olingan kitoblarni istalgan boshqa kutubxona ga qaytarib topshirishingiz mumkin bo'ladi.

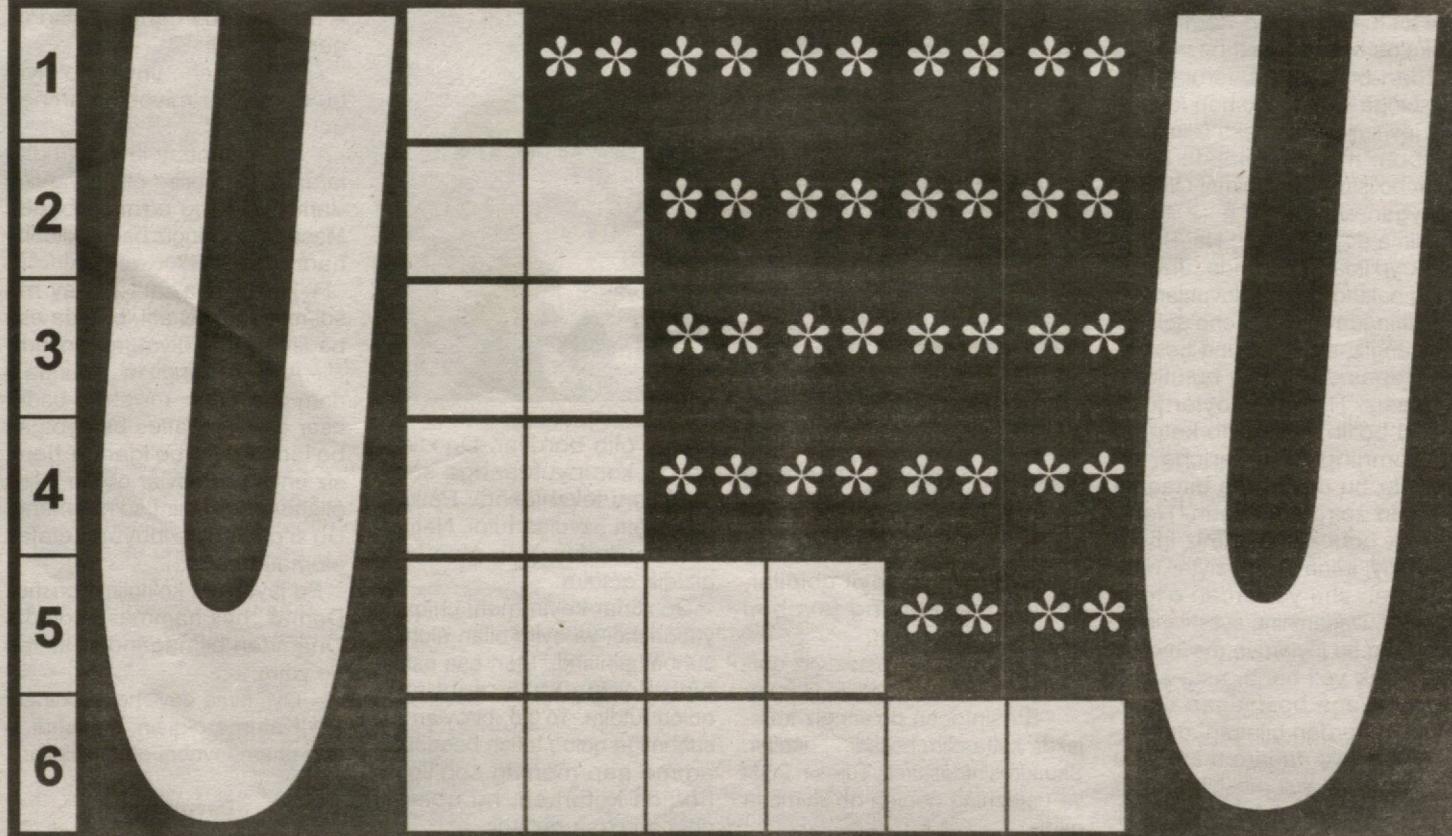
Internet manbalari asosida tayyorlandi

BO'SH O'TIRMAY, BOSH QOTIR!

«U-U» TOPQIRLIK MASHQI

Eniga: 1. Vatani Xitoy hisoblanuvchi o'ziga xos sport bellashuvi. 2. Ovozni kuchaytirish orqali bo'g'in yoki so'zni ajratish. 3. Insonning tush ko'rish paytidagi holati. 4. Pokistonda ingliz tili bilan bir qatorda amal qiluvchi rasmiy til. 5. Milod-dan avvalgi IX – VI asrlarda g'arbiy Osiyoda mavjud bo'lgan qadimiy davlat. 6. G'arbiy Afrikada joylashgan Burkina-Faso Respublikasi poytaxti.

Tuzuvchi: Foziljon ORIPOV

TABIİYLİKKA NIMA YETSİN?!

Ona tabiatimiz bizga nafaqat tabobat, balki go'zallik bobida ham saxovatlidir. Yurtimizning barcha go'shalari foydali giyohlarning koni. Zero, Abu Ali ibn Sinodek tabobat bilimdoni ham bizning zamindan chiqqanligi bejiz emas.

Qo'shnimiz Maxfirat xola ham tabiat shaydosi. Bahor keldi deguncha tomorqasining bir chetiga, albatta, rayhon, o'sma, xina urug'i sepadi, mehr bilan parvishlaydi. Qo'shnilarimiz ham boshqa qo'shnilarbo'lsa ham, aynan Maxfirat xoladan o'sma, rayhon so'rab chiqishadi. Lekin ko'pchilik tengdoshlarim tabbiy vositalardan emas, k o ' p r o q sun'iy pardoz vositalardan foydalanishni ma'qul ko'ri shadi. Xina sharq aylarining chiroiga chiroq qo'shuvchi vosita. Qiz va ayollar uni qo'l panjalari, tironqlari, oyoqlari, sochlariga qo'yadilar. U soch tolalarini mustahkamlasa, qo'l orqali butun tanaga tarqalishi bois tanadagi shamollash va yallig'lanish kasalliklarini bartaraf qilishda ko'makchidir. Tish og'rig'ida ham oyoqqa xina o'simligi bilan me'yorda muolaja qilish foydalidir. Xinani foydali jihatlar ko'p. Xo'sh, uni qanday qo'yilishi bilan qiziqayotgan bo'lsangiz kerak-a?!

Xina o'simligini poyasi va gulini

bir kun quyosh nurida so'litib, kechga yaqin yaxshilab eziladi va xinani achchiqtosh bilan aralashirasiz. Oz-ozdan olib, qo'l va oyoqlaringizga qo'yasiz va tok bargiga o'ralgan xinali qo'lingizni yelim xaltacha bilan bog'laysiz va tongga qadar yechmaysiz. Buvijonim, jiyanim va men xina

qo'yishni juda yaxshi ko'ramiz.

Barcha dugonalarimga ham sun'iy pardoz vositalardan emas, tabbiy shifobaxsh xina, o'sma kabi o'simliklardan foydalanishni maslahat beraman. Tabiiylikka nima yetsin?!

**Muhtaram HASANOVA,
Farg'onaviyoti, O'zbekiston
tumanidagi 68-umumta'lim
maktobi o'quvchisi**

BOBO NASİHATI

Ravshan kelajakda kim bo'lishi haqida jiddiy o'ylab ko'rmagan, ota-onasi bilan ham shu mavzuda gaplashmagan edi. Chunki dadasi ko'pincha ish bo'yicha safarda bo'ladi, onasi bo'lsa kasalxonada hamshira bo'lib ishlaydi. Uni kelajakdagagi o'qishi, qiziqliklari haqida suhbatlashishga ularning vaqt yo'q edi.

Ustozining gapi to'g'ri, inson kelajakdagagi hayoti uchun hozirdanoq harakat qilishi, kasb tanlashi kerak. Ravshan xonasidan chiqib, yuz-qo'lini yuvib, hovlidagi shinamgina supada o'tirgan bobosining yoniga borib o'tirdi.

— Yaxshi keldingmi, bolam? — dedi bobosi.

— Rahmat, bobojon, o'zingiz charchamasdan yaxshi o'tiribsizmi?

Ravshan bobosiga choy quyib uzatar ekan, uni savolga tutdi:

— Bobojon, men shu paytgacha inson o'qimasa ham bo'laveradi, biror bir hunarni amallab o'rganib olsa bas, shu bilan yaxshi yashash mumkin, deb o'ylardim.

— Endi-chi? — so'radi bobosi.
— Endi... — dedi-yu o'yga toldi.

Bobosi qo'lidagi piyolani stolga qo'yar ekan, Ravshanga qarab:

— O'g'ilim, to'g'ri, biror bir hunarni o'rganib, mehnat qilib yashashing mumkin, lekin o'z kasbingni mohir ustasi bo'lish uchun ham sen, albatta, o'qishing kerak. Kasb-

hunarni bilimsiz egallab bo'lmaydi. Qaysi kasbni egallashingdan qat'iy nazar, shu kasbni sir-asrorlarini o'rganishing kerak. Buning uchun, albatta, shu kasbini sevishing va qunt bilan o'qib-o'rganishing kerak. Aks holda, yaxshi mutaxassis bo'la olmaysan, — dedi.

— Juda to'g'ri aytdingiz bobojon, bugun ustozimiz ham shu gaplarni aytdilar. «Bilim – boylik kaliti» degan maqolning mag'zini endi chaqqandekman, bobojon. Rahmat sizga, endi men o'zim qiziqqan kasbni egallash uchun ham qunt bilan o'qishga, bilim olishga harakat qilaman.

Bobo nabirasining kattalardek fikrlay boshlaganidan quvonib, kulib qo'ydi.

**Dildora O'RUNOVA,
Xorazm viloyati, Xonqa
tumandagi 40-umumta'lim
makkabining boshlang'ich sinf
o'qituvchisi**

BEZE TAYYORLASH

**Shirinlikni
hush**

**ko'ruchchi aziz
shirintojarim! Bugun
sizlarga tortlar,
pishiriqlaringiz
ustiga chiroli bezak
berib turadigan
beze tayyorlash usulini
o'rgataman. Buning uchun
bizga:**

3 dona tuxum oqi, 200 gramm shakar, bir choyqoshiq limon kislotosi kerak bo'ladi.

Tayyorlanish usuli: tuxum oqini quruq idishda 2-3 daqiqada ko'prtiramiz. Esin-

gizda bo'lsin, qizlarjon, buning uchun tuxum sovuq holda bo'lishi kerak. Ko'prtirishni to'xtatmagan holda unga oz-ozdan

shakar qo'shib boramiz. Ko'pik qattiq holga kelganida limon kislotosi qo'shamiz bu esa beze masallig'ini yanayam qattiqroq holatga keltiradi. Endi pishiriq qog'ozini gaz patnisiga solib, ustiga gul shakliga keltirilgan bezelarni quyib chiqamiz. Ana endi ularni 110 haroratda qizdirilgan gaz pechida ubti qizarguncha pishiramiz. Bezelar sovigach, tortlar ustini bezatishingiz yoki o'zini tanovvul qilsangiz ham bo'ladi. Yana bir maslahat: ularni quyultirilgan sut va sariyog' yordamida tayyorlangan krem bilan likopchaga ustma-ust taxlab chiqsangiz yanada chiroli va hushxo'r bo'ladi.

Yoqimli ishtaha!

NARGIZA opangiz tayyorladi

DO'ST! U YOMON KUNINGDA USTUN, YAXSHI KUNINGDA YELKADOSHDIR

Sevinch KARIMBOYEVA,
Andijon viloyati, Andijon shahridagi
43-umumta'l'm maktabi o'quvchisi

Sevinch Karimbayeva Andijon viloyatidan. Yoshi 14 da. Judayam iste'dodli qiz, ko'rinishidan xuddi malikalarga o'xshaydi. Qalbi ham, yuzi ham go'zal. Hech qachon kimadir hasad qilmaydi. Qanday yordam kerak bo'sa, doim

Mening ham shunday do'stlarim borligi uchun Allohga shukur qilaman. Hayotimning mazmuni va yuragimning parchasi bo'lgan bu insonlar yanglishsam kechiradi, oshkor etishni istamagan sirimni yashiradi, uzrimni qabul qiladi, do'stligimi muhofaza qiladi, kasal bo'lganimda ahvolimdan xabar oladi, yaxshilimga yaxshilik bilan javob qaytaradi, sha'nimni himoya qiladi, istaklarimni bajo keltiradi, o'ziga ravo ko'rgan narsani menga ham ravo ko'radi. Keling, yaxshisi do'stlarimni sizlar bilan tanishtiraman.

Madina ZOKIROVA,
Namangan viloyati, Namangan
shahridagi 7-umumta'l'm maktabi
o'quvchisi

tayyor turadi. «Kamalak» bolalar tashkilotida Sevinchni ilk bor ko'rganimda, chiroyiga ham, aqliga ham juda havas qilganman. U rus, o'zbek, ingliz, koreys tillarida erkin gaplasha oladi. Yana bir dugonam Madina Zokirova, Namangan viloyatidan. Yoshi 16 da. U juda vazmin, xushmuomal qiz, men unda haqiqiy o'zbek qizining timsolini ko'raman. Zarur paytda kerakli maslahatlar berishdan charchamaydi, judayam qat'iyatlari. Boshlagan ishini a'lo daramada yakunlaydiganlardan. Madina judayam mehribon qiz. Aytishadi-ku, do'sti borlar sira qoqilmaydi, chunki ularni ushlab qoladigan qiyomatdosh insoni yonida bo'ladi. Madina mening ana shunday do'stlarimdir.

Sarvinoz Yuldasheva Farg'ona viloyatidan. Yoshi 17 da. Sarvinozda tug'ma iste'dodlar talaygina. U hammaga birdek yoquvchi qizlar sirasiga kiradi. Kelajakdag'i orzusi san'at sohasida faoliyat yuritish.

Lobarxon Jalolova Navoiy viloyatidan. Yoshi 16 da. Jurnalistikaga qiziqadi, ko'p kitoblar o'qigan, turli xil reportaj, lavhalar tayyorlashni qoyillatadi. Bundan tashqari, Navoiy viloyati teleradiokompaniyasida faoliyat yuritadi, mualliflik ko'rsatuvni ham bor. Lobar samimiy va ochiqko'ngil qiz. Bu xislatlarning ko'rinishidan ham bilinib turadi. Biz uni «Kreativ loyihalar generatori» deb ataymiz. Boisi, biron loyiha qilmoqchi bo'lsak, judayam nooddatiy takliflar beradi.

Hozir o'yayotgandirsiz, bu qizlarning hammasi turli xil viloyatlardan, masofa uzoq, qanday birlashishi mumkin, deb. Bizni Yosh-

lar ittifoqi birlashtirgan. Bizning ahil va inoq bo'lib birlashishimizga Durdona Rahimovaning beqiyos o'rni bor, biz bugun ularga rahmat aytilib charchamaymiz, men bu dugonalarimni juda yaxshi ko'raman. Ularning hayotimda borligidan mammunman. Sizga ham shunday dugonalar nasib etsin. Zero, do'sti bor inson dunyodagi eng baxtli insondir.

Xumora MUHAMMADJONOVA,
Andijon viloyati, Qo'rg'on tepe tumanidagi
39-umumta'l'm maktabi o'quvchisi

Sarvinoz YO'L DOSHEVA,
Farg'ona viloyati, Farg'ona shahridagi
27-umumta'l'm maktabi o'quvchisi

Lobar JALOLOVA,
Navoiy viloyati, Navoiy shahridagi
11-Ayrim fanlar chuqur o'rgatiladigan
ixtisoslashtirilgan maktabi o'quvchisi

BIZNING TELEGRAM RAQAMIMIZ: (94) 645-90-70

Tong yulduzi

Muassis:
O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi

Bosh muharrir
Feruza ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Respublikasi
Prezidenti administratsiyasi
huzuridagi axborot va omavvumiyyat
kommunikatsiyalar agentligi
da 0208-raqam bilan 2019-yil
10-iyunda ro'yxatdan o'tgan.

TAHIR HAYATI:
Dilshod KENJAYEV,
Alisher SATULLAYEV,
Murtazo SULTONOV,
Feruza JALILOVA,
Ashurali JO'RAYEV,
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir
Muhammadsharif
FAYZULLAYEV

Rassom
Ferubek KAMOL og'il

Sahifalovchi-dizayner
Shaxobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMUI
bosmaxonasida chop etildi.
Gazetaning poligrafik jihatidan sifatli
chop etilishiga bosmaxona mas'ul.
Manzilimiz va bosmaxona manzili:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi,
30-uy. Indeks: 100011.
Obuna indeksi: 198.
www.tongyulduzi.uz
telegram: t.me/tongyulduz
Adadi - 2232
Buyurtma - V 4251

Tashrifatga kelgan baracha
qo'yozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib berilishi
uchun obunani rasmiylashtirgan
tashkilot javobgar.
Shakl A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishilgan narxa.
Gazeta haftaning dushanba kuni
chop etiladi.
Topshirish vaqt - 18:00
Topshirildi - 18:00
Tel./faks: (99871) 244-63-08